

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Andresa Zabala Abasolo

*Eskoriatza,
Gipuzkoa
(1929)*

Aurkibidea

Biografia

Andresa Zabala 1929an jaio zen, Eskoriatzako Bolibar auzoan. Batxilergoa Gasteizen ikasi zuen eta gero Bilbon erizain eta emagin ikasketak egin zituen. Eibarren, lehenik emagin bezala lanean ibili zen amategia sortu aurretik eta geroago erizain bezala. Etxeetan bisitak egiten zituen eta anbulategian ere kontsulta pasatzen zuen. ALFA-ko lantegiak langileen seme-alabentzat zabaldu zuen kontsultategiko erizaina ere izan zen.

Ego Ibarra Batzordearen (Eibarko Udala) "60ak eta Trantsizioa Eibarren: 1968-1980" proiektuaren baitan egin da elkarrizketa.

Zintak

ESK-099

- **Proiektua:** 60ak eta Trantsizioa Eibarren: 1968-1980
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gonzalez, Esti
- **Data:** 2022-10-31
- **Iraupena:** 52 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Bilbon erizain eta emagin ikasketak

- **Erref:** ESK-099/003
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:01:28. **Bukatu:** 00:03:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Gasteizko Jesusen Bihotzetan ikasi zuen batxilergoa eta gero Basurtun (Bilbo) erizaintza. Erizain (praktikante) eta emagin ikasketak egin zituen.

2. Ataunen emagin eta maistra

- **Erref:** ESK-099/004
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:03:59. **Bukatu:** 00:04:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Emagin bezala lehen aldiz Ataunen lan egin zuen. Maistra ere izan zen bertan.

3. Eibarko lehenengo amategia Dos de Mayo kalean

- **Erref:** ESK-099/006
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:05:05. **Bukatu:** 00:06:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Eibarko amategi zaharra Toribio Etxeberria kalean zegoen. Klinika pribatua zen baina erditzeak etxean izaten ziren.

4. Don Basilio, Eibarko pediatra

- **Erref:** ESK-099/008
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:07:13. **Bukatu:** 00:09:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Praktikante moduan egindako lanez hitz egiten du. Don Basilio pediarrari laguntzen zion. Honek anbulatorioan eta kontsulta pribatuan lan egiten zuen, 14 urtetik beherakoekin.

5. Xiringak ur irakinean garbitzen ziren

- **Erref:** ESK-099/009
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:09:56. **Bukatu:** 00:11:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Txertoak ematera etxeetara joaten zenean, lehenengo tresnak irakiten jartzen zituen, garbitzeko. Xiringak ez ziren botatzen, berrerabili baizik.

6. Praktikantearen lana, medikuaren ostean zetoarren

- **Erref:** ESK-099/011
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:13:06. **Bukatu:** 00:14:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Kerejeta medikua. Gaixoen ardura medikuena zen eta ez zuten ordutegi zehatzik izaten. Praktikanteen lana, medikoaren ostean zetoarren zuten.

7. Garai batean txerto gehiago ematen ziren

- **Erref:** ESK-099/012
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:14:53. **Bukatu:** 00:17:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Txerto batzuk gaizki ematen badira, arazo larriak sor ditzake gaixoarengan. Orain txerto gutxiago ematen dira, ahozko antibiotikoak hartzen direlako.

8. Anbulatorioan eta ALFAko kontsultegian lanean

- **Erref:** ESK-099/013
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:17:28. **Bukatu:** 00:19:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

<p>Batuetan etxea kontsulta pasatzen zuen, lagunen bati. Baina bere lantokia anbulatorioan edo ALFAko kontsultegian egoten zen. Ordutegiak.</p>

9. Motorrean bisitatzen zituzten gaixoak

- **Erref:** ESK-099/015
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:19:34. **Bukatu:** 00:23:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Normalean gauetan ez zuen lanik egiten. Motor batean mugitzen zen batetik bestera. Aurea Mendizabal praktikantea, takoidun zapatetan joaten zen. Bai medikuek eta bai erizainek, erdigunetik mugitzeko motorra erabiltzen zuten, azkarragoa zelako.

10. Erizainen lan-tresnak

- **Erref:** ESK-099/018
- **Iraupena:** 0:03:57. **Hasi:** 00:25:53. **Bukatu:** 00:29:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Lan-tresnak: xiringak, pintza mota desberdinak, bisturia, tentsiometroa...
Pintzak nola erabiltzen ziren. Lan-tresna batzuk erakusten ditu.

11. Sorospen gela udaletxe atzean zegoen

- **Erref:** ESK-099/020
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:30:20. **Bukatu:** 00:31:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak

Laburpena:

<p>Sorospen-gela ("kuarto-sokorro") udaletxe atzean zegoen eta larrialdietarako izaten zen. Haurren bat erortzen bazen, hara joaten zen lehenengo eta puntuak eman behar bazitzaizkion anbulatorioa bidaltzen zen.</p>

12. Gaixoak etxean bisitatzen

- **Erref:** ESK-099/021
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:31:02. **Bukatu:** 00:32:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Eibarren anbulatiorik ez zegoenean, etxeetara joaten ziren. Andresik gehienbat zaurietaz arduratzen zen.

13. Eibarko medikuak

- **Erref:** ESK-099/022
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:32:02. **Bukatu:** 00:32:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

<p>Eibarko medikuak: Don Basilio, Don Fernando Zuloaga, Viteri aita-semeak...</p>

14. ALFA-ko haurren kontsultegia

- **Erref:** ESK-099/026
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:35:14. **Bukatu:** 00:37:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

<p>ALFA-ko lantegiak, langileen haurrentzat kontsultategi bat zabaldu zuen Julian Etxeberria kaleko 13.zenbakian eta Andresi bertako erizaina izan zen. Lantegian langileentzat kontsulta zegoen eta Viteri zen medikua. Haurren kontsultegian arratsaldean lan egiten zuen baina etxeko bisitak ere egin behar zituen.</p>

15. Eibarko amategia

- **Erref:** ESK-099/029
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:40:41. **Bukatu:** 00:41:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

<p>Hasieran erditzeak etxean izaten ziren baina amategia zabaldu zenean, denak bertara joaten ziren. Amategian plazadun bi emagin zeuden lanean.</p>

16. Osasun-gomendioak eskatzen zizkieten

- **Erref:** ESK-099/031
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:41:48. **Bukatu:** 00:42:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuek eta sasimedikuek

Laburpena:

Jendeak osasun-gomendioak eskatzen zizkion eta normalean medikura bidaltzen zituen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-30

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com